

CEGESOMA NEWSLETTER

NR 20 - MAART 2016

[nl](#) [fr](#) [en](#)

MENSENRECHTEN EN KOUDE OORLOG. DE PARADOX VAN PRINCIPES

NGO's die voor mensenrechten opkomen nemen een principiële houding aan: ze investeren kostbare tijd en middelen in doelen waar ze zelf geen onmiddellijk voordeel uit halen. Maar om die doelen te bereiken moeten ze deze middelen strategisch inzetten. Bovendien moeten ze met elkaar concurreren voor het binnenhalen van die schaarse middelen. Op woensdag 9 maart 2016 komt Bart De Sutter (UAntwerpen / UGent) deze paradox toelichten. [\[MEER INFO\]](#) ([http://www.cegesoma.be](http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3123&pag0nbr=23&pagofs=0)

[/cms/index_nl.php?article=3123&pag0nbr=23&pagofs=0](http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3123&pag0nbr=23&pagofs=0))

NEEM DEEL AAN HET MADDLAIN PROJECT !

We willen het digitale aanbod van het CegeSoma, het Rijksarchief en de Koninklijke Bibliotheek verbeteren. Hiervoor hebben we uw hulp nodig.

Wil u iets kwijt over de digitale collecties? Hebt u een fantastisch idee voor een nieuwe functionaliteit voor de digitale catalogi? Of wil u gewoon uw steentje bijdragen aan dit wetenschappelijk onderzoek ? Geef ons uw ongezoeten mening via onze online enquête! [\[MEER INFO\]](#) ([https://www.surveymonkey.com](https://www.surveymonkey.com/r/MADDLAIN)

[/r/MADDLAIN](https://www.surveymonkey.com/r/MADDLAIN))

THE PRIVATE COLD WAR IN WESTERN EUROPE

Internationale conferentie in het CegeSoma.arch op 22 maart 2016, in samenwerking met instellingen gespecialiseerd in de studie van geheime diensten en met de leden van de PAI "justice & Populations". De discussie zal zich toespitsen op de activiteit van private anticommunistische netwerken tijdens de Koude Oorlog. Ook de officiële publiek-private samenwerking en meer bepaald de stay-behind netwerken worden onder de loep genomen. [\[MEER INFO\]](#) (http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3126)

THE FIRST WORLD WAR IN AND AFTER 2018?

Op 26 april 2016 co-organiseert CegeSoma een studiedag rond de toekomstperspectieven voor het onderzoek over de Eerste Wereldoorlog. Wat zal er gebeuren met het lopende onderzoek na november 2018 ? Hoe kan alle inzet rond WO I na 2018 duurzaam verankerd worden ? We nodigen u uit hierover mee na te denken via interactieve workshops. [\[MEER INFO\]](#) (http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3128&pag0nbr=25&pagofs=0)

Mensenrechten en Koude Oorlog. De paradox van principes

NGO's die voor mensenrechten opkomen nemen een principiële houding aan: ze investeren kostbare tijd en middelen in doelen waar ze zelf geen onmiddellijk voordeel uit halen. Maar om die doelen te bereiken moeten ze deze middelen strategisch inzetten. Bovendien moeten ze met elkaar concurreren voor het binnenhalen van die schaarse middelen. Op **woensdag 9 maart 2016** komt **Bart De Sutter** (UAntwerpen / UGent) deze paradox toelichten.

De Helsinki-Akkoorden: een verzoeningspoging

Korte terugblik. Op 1 augustus 1975 ondertekenden door 35 staten waaronder de twee toenmalige supermachten, nagenoeg alle Europese landen en Canada de **akkoorden van Helsinki**. De tekst (geen verdrag in juridische zin) situeerde zich, in volle Koude Oorlog, in het zog van de werkzaamheden van de Conferentie over Veiligheid en Samenwerking in Europa (CVSE) en streefde naar een verbetering van de relaties tussen het communistisch blok en het Westen.

IHF: geen Belgische tak ?

Een van de prominentste mensenrechten-NGO's tijdens de jaren 1980 was de *International Helsinki Federation for Human Rights* (IHF). Deze federatie van zogenaamde Helsinki-groepen ijverde, op basis van het Helsinki Akkoord, voor de mensenrechten. Vreemd genoeg telde de IHF niet meteen een Belgische groep in de rangen. Waarom was dit zo en welke gevolgen had dit op de promotie van mensenrechten in België? Wat weten we over de mensen en de verenigingen die in deze cruciale jaren opkwamen voor de mensenrechten ?



1 Augustus 1975, Helsinki-akkoorden ondertekenaars.

Bart De Sutter is doctor in de geschiedenis. Hij promoveerde in 2015 aan de Universiteit Antwerpen op een proefschrift over de relaties tussen mensenrechten-NGOs. Momenteel doet hij onderzoek naar de rol van Amerikaanse filantropische stichtingen in de vredes- en mensenrechtenproblematiek.

Praktisch

- Conferentie met Bart De Sutter: Strijd voor mensenrechten tijdens de Koude Oorlog (voertaal: Nederlands)
- Wanneer ? : **woensdag 9 maart 2016 om 14.30 uur**
- Waar ? : conferentiezaal van het CegeSoma, Luchtvaartsquare29, 1070 Brussel
- Deelname is gratis, wel vooraf aanmelden bij ambar.geerts@cegesoma.be

26 / 2 / 2016

◀ [Terug](#) ▶

The Private Cold War in Western Europe

Internationale conferentie in het CegeSoma.arch, Brussel, op 22 maart 2016

In samenwerking met tal van instellingen gespecialiseerd in de studie van geheime diensten en met de leden van de PAI "justice & Populations". De discussie zal zich toespitsen op de activiteit van private anticommunistische netwerken tijdens de Koude Oorlog. Ook de officiële publiek-private samenwerking en meer bepaald de stay-behind netwerken worden onder de loep genomen.

Van Julien Lahaut tot de private anticommunistische organisaties

Onlangs werden de resultaten gepubliceerd van een diepgaand onderzoek naar de moord in augustus 1950 op de Belgische communistische leider Julien Lahaut. Dat onderzoek onthulde de betrokkenheid van een anticommunistisch netwerk, georganiseerd door voormalig weerstander en propagandaleider André Moyon. Deze in de Belgische geschiedenis ongeziene misdaad vond plaats binnen de context van de Koude Oorlog. Het onderzoek ontblootte eveneens banden tussen het netwerk van Moyon en verschillende Belgische financiële, politieke, gerechtelijke en militaire middelen.

Vertrekpunt van de discussie wordt de overeenstemming tussen deze conclusies en een nieuwe trend in het internationaal onderzoek over de Koude Oorlog. Dat onderzoek benadrukt het belang van private entiteiten betrokken bij anticommunistische activiteiten en de transnationale kenmerken van sommige van deze organisaties. Het Moyon-netwerk stond immers helemaal niet geïsoleerd vermits vanaf het einde van de Tweede Wereldoorlog honderden anti-Sovjet-verenigingen actief waren in deze ideologische strijd.

Clandestiene organisaties en niet-officiële privaat-publieke samenwerking

De conferentie zal zich toespitsen op onderzoek over de eerste decennia van de Koude Oorlog (de jaren 1940-1950) tot aan de dekolonisering. Vooral de clandestiene privé-organisaties, hun samenwerking met de overheidsdiensten en de grijze zones tussen beide sferen zullen geanalyseerd worden. Ook een specifieke kwestie als de band tussen private groepen en clandestiene, maar door officiële entiteiten ondersteunde groepen – de zogenaamde 'stay behind'-netwerken – zal aan bod komen. Voor de westerse democratieën is deze problematiek, die sinds kort opnieuw in de belangstelling staat, van groot belang.

Tevens zal ook ingegaan worden op verdere onderzoeksperspectieven en beschikbare bronnen in België.

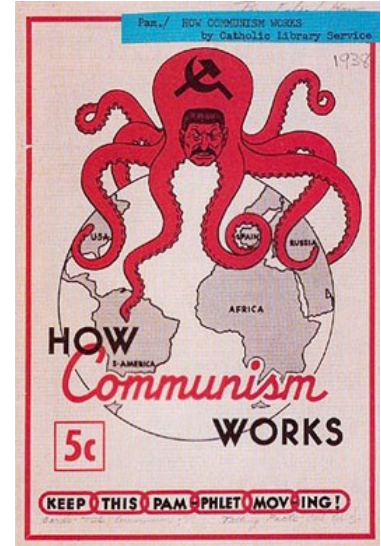
Partners

The Private Cold War in Western Europe is een gezamenlijk initiatief van CegeSoma.arch en verschillende partners van het IUAP onderzoeksprogramma "Justice & Populations" (UCL, KMS en *Humboldt Universität*), alsook twee instellingen die zich specifiek wijden aan de studie van inlichtingendiensten: het *Belgian Intelligence Studies Centre* (BISC) en de *Netherlands Intelligence Studies Association* (NISA).

U vindt het [programma hier](#).

Praktische informatie

- Lokatie: CegeSoma.arch, Luchtvaartsquare, 29, 1070 Brussel
- Tijdstip: 09.15u tot 16.00u
- Inschrijven vóór 17 maart 2016 is verplicht via cegesoma@cegesoma.be.
- De deelnemersprijs is 20 € en dient betaald via overschrijving op BE12 6792 0045 0092 (BIC: PCHQEBB) Algemeen Rijksarchief, Ruisbroekstraat 2, 1000 Brussel; deze prijs omvat de deelname aan de dag en een conferentiemap.
- Voor meer informatie: cegesoma@cegesoma.be of 02/556 92 31
- Voertaal: Engels, behalve de ronde tafel (Frans en Nederlands)



De Eerste Wereldoorlog in 2018 en daarna!?

Op **26 april 2016** co-organiseert CegeSoma een studiedag rond de toekomstperspectieven voor het onderzoek over de Eerste Wereldoorlog. Wat zal er gebeuren met het lopende onderzoek na november 2018 ? Hoe kan alle inzet rond WO I na 2018 duurzaam verankerd worden ? We nodigen u uit hierover mee na te denken via interactieve workshops.

Eerst stellen jonge onderzoekers hun lopende onderzoek voor. Daarna organiseren we zes parallelle workshops om na te denken over de concrete valorisering van onderzoek. De dag wordt afgesloten met een panelgesprek tussen Antoon Vrints (UGent) en Piet Chielens (In Flanders Fields Museum).

Praktische informatie

- De studiedag vindt plaats in het Boudewijngebouw (Boudewijnlaan 30) te Brussel.
- De taal van die studiedag is Nederlands.
- Inschrijven is verplicht en kost 25 euro (lunch inbegrepen).
- U vindt het volledige programma met alle praktische informatie hier : <http://www.faronet.be/kalender/de-eerste-wereldoorlog-in-2018-en-daarna> .
- U kan zich ook rechtstreeks inschrijven via deze site.



Terugkeer van de Belgische vluchtelingen uit Nederland na de val van Antwerpen. Het spoorwegverkeer was ontreederd, zodat men niet verder geraakte dan Merksem, van waaruit men dan te voet verder moest. (Foto CegeSoma, collectie Mary Deloy, nr. 56531)

◀ [Terug](#) ▶